

Du må ikke tåle...

UTSTILLING

Hå gamle prestegard:

Lise Bjørne Linnert og Teresa Puig
Pastor. Til 17. oktober

Politisk kunst på sitt beste

Sigrun Hodne tekst og foto

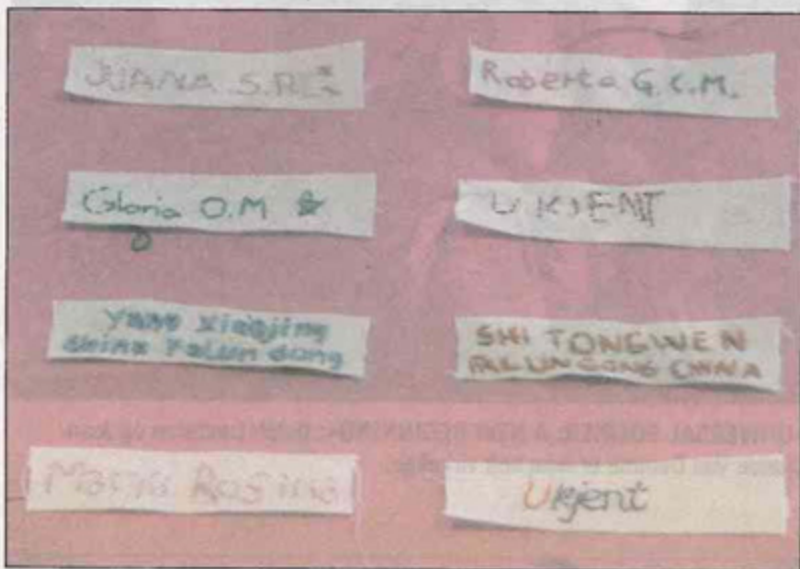
DEN MEXICANSKE grensebyen Juarez er blitt kalt verdens mest voldelige by, når man ser bort fra faktiske krigssoner. Juarez ligger på grensen til USA og forsyner det nordamerikanske markedet med en rekke billige forbruksvarer, byen har under en prosent arbeidsløshet og tiltrekker seg arbeidskraft fra hele Mexico. Men slett ikke alle som kommer til byen går inn i velordnede arbeidsforhold, kriminaliteten florerer og et særlig problem er voldtekt, kidnapping og drap på kvinner. Menneskerettighetsorganisasjoner har beregnet at omkring 600 kvinner har blitt drept siden begynnelsen av 1990-tallet, over 3000 er forsvunnet. En rekke unge kvinner har rett og slett forduftet fra jordens overflate. På spansk brukes

ordet *feminicidios* – folkemord på kvinner.

Det er denne kritiske situasjonen som er utgangspunkt for Lise Bjørne Linnerts og Teresa Puigs to utstillinger på Hå. De forsøker begge, på to nokså ulike måter, å bruke kunsten sin til å tematisere og bevisstgjøre publikum om drap og overgrep mot kvinner. Vi har med andre ord med eksplisitt politisk og sosial kunst å gjøre.

LINNERT arbeider relasjonelt, det vil si at hun inviterer publikum til å delta aktivt i skapelsen av kunstverket. Allerede i 1934 argumenterte den tyske marxistiske filosofen Walter Benjamin for publikums aktive deltagelse i kunstneriske prosjekter. Hans tanke var at en aktiv deltakelse fra publikums side ville redusere avstanden mellom kunstner og publikum, trekker publikum inn i verket og slik la kunstverket bli et insentiv for samfunnsmessig og politisk endring.

En rekke kunstnere arbeider i dag relasjonelt, men langt fra alle

HÅ: Lise Bjørne Linnert: «Desconocida/Unknown».

på en så vellykket måte som Linnert.

Linnerts verk «Desconocida/Unknown» består av små hvite tøystykker med broderte navn på. Navnene tilhører kvinner som er forsvunnet. Navnelappene er brodert av mennesker over hele verden. Hver gang Linnert viser verket i en utstilling, inviterer hun samtidig publikum til selv å sy navnelapper. Til nå har hun samlet over 4000. På Hå vises omkring halvparten. De ligger i rekke og rad på et rosa podium

midt i rommet. Dagslyset som slipper inn skaper en mild og avklart stemning i rommet og skaper slik en sterk kontrast til utstillingens grufulle tema.

A BRODERE er en typisk feminin aktivitet, en aktivitet med lange historiske røtter. Det tar tid, det kan være en nesten meditativ aktivitet, ofte utført i kjærlighet. Når man broderer noens navn på en navnelapp opprettes en forbindelse mellom den som syr og den det sys for. Linnerts utstillings-

rom er lyst og lett, på loftet i den samme bygningen råder en helt annen stemning. Rommet er nesten mørkt, kun opplyst av syv svake lyspærer som henger lavt over gulvet. Under hver pære ligger et innrammet portrett, portretter av kvinner som har blitt borte. Bildene er dekket av tekster som forteller om pårørendes enorme fortvilelse over det som har skjedd. Det er som å befinne seg i et gravkammer hvor man kjenner seg tyngt av sorg og avmakt. Det oppstår dermed en interessant spenning mellom de to utstillingene. Hos Linnert blir man invitert til handling, noe som åpner opp for håp om endring, hos Puig blir man slått av sin egen maktesløshet. Gjennom kunsten kan betrakteren dermed kjenne på et helt kompleks av følelser, fra sorg, sinne, raseri over mot følelser av omsorg og håp – men også ansvar, det ansvar som alltid følger med en hver ny innsikt, det ligger en forpliktelse i det å vite: du må ikke tåle så inderlig vel...